Ч. 82. Четвер 15 (28 цьвітня) 1904. Рік XIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провинциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(З Ради державної. — Політичне значінє гостини Любета в Римі. — Росийско-японьска війна).

На вчерашнім засіданю палати послів предложило правительство прелімінар коштів будівель, які мають бути виконані з фонду меліорацийного. Загальні кошти, преліміновані в меліорацийнім фонді, виносять 4,208.000 корон. На Галичину припадає з того на рати 828.000 корон, а на нові будівлі 117.000 корон. З нових будівель припадає визначена квота на забудоване рік в західній Галичині. По тім розпочало ся читанє т. зв. впливів і тревало до години пів до 3-ої. Пос. Брайтер хотів в справі якоїсь петициї поставити внесенє, але що мимо завізваня президента, щоби ставив внесенє, він того не зробив, лиш говорив дальше, президент відобрав єму голос. Поіменні голосованя потягнули ся опісля до пів до 5-ої години, а відтак слідували інтерпеляциї до президента. Пос. др. Елленбоген ставив інтерпеляцию до президента в справі страйку на угорских зелізницях і при тій нагоді виступав дуже остро против президента угорского кабінету ґр. Тіши. Президент Кайзер завізвав бесідника кілька разів до порядку дневного і остаточно відобрав єму голос. Наконець ческі радикали зачали ще свистати і кричати та робити галабурду а президент закрив засіданє і слідуюче назначив на нині.

О гостині президента французскої републики в Римі і єї політичнім значіню відзиває ся так виходяча в Міляні часопись „Perseveranza": Що ся гостина — каже згадана ґазета — має політичне значінє, о тім нема ніякого сумніву. Гостина та єсть потвердженем порозуміня і відновленої дружби межи Франциєю а Італією. То не значить зміну положеня в Европі, яке опирає ся на тридержавнім і двоєдержавнім союзї. Мимо порозуміня з Італією і мимо заключеного договору з Анґлією позістає двоєдержавний союз основою росийскої політики заграничної, так само як тридержавний союз позістає основою заграничної політики Італії, бо оба союзи полишають державам, що до них належать, свободу заключати окремі угоди, щоби усувати єствуючі противности і збільшати запоруку мира. Ті помилялись би, що хотїли би межи тоастами піднесеними в Неаполи а виголошеними в Римі дошукувати ся якогось браку гармонії, або котрі були би того погляду, що подорож цїсаря Вільгельма до Сицилії мала на цїли ослабити значінє гостини президента Любета. Нема ніякого розстрою. Все осталось по давному.

Вісти, які наспіли тепер з поля війни з Петербурга і Токіо, вказують на то, що початок більшої воєнної акциї на цілєччині вже близький і мабуть вже сего тиждня розпічне ся над рікою Ялю. Куропаткін телеґрафував вчера до царя: „Ґенерал Зазулич доносить під датою дня 24 с. м. В послїдних днях добачено в охрестности Віджу, 40 верст в горі ріки коло Сіґу, що Японцї звозять на беріг понтони та збирають лодки і материял до будови мосту. Дня 23 с. м. перейшов на другу сторону ріки японьский відділ, зложений з двох компаній піхоти і малого відділу кавалериї, 16 верст в долину ріки від Сяопусінте. Ґенерал Зазулич зарядив средства для скріпленя лінії росийских передних сторожий. Напроти Сяопусінте перейшов також малий відділ Японців через ріку. Двайцять верст в гору ріки від Сяопусінте робить неприятель також приготовленя до переходу через ріку. Дня 24 с. м. був на полудневім березї ріки Ялю повний спокій. — З Токіо знов доносять, що заграничні аташе військові, котрі мають іти з першою армією японьскою, одержали вже завізванє, щоби були готові до виїзду в суботу.

Бюро Райтера доносить з Сеулу: Японьскі лінії тягнуть ся 30 миль вздовж ріки Ялю від Йонґампо аж 10 миль повисше Віджу. Росияни мають свою найсильнїйшу позицию коло Антуна, а ключем їх позиций єсть Тигрів

34)

ОБРАЗКИ З ДАЛЕКОГО ВСХОДУ.

(Після Руд. Цабеля, Гессе-Вартеґґа і др. зладив К. Вербин).

(Дальше).

Одїж Манджурів єсть по найбільшій части така сама як і Хінців, зроблена із синього бавовняного полотна. Мужчини носять широкі шаравари, на котрі убирають ще рід опинків, котрі виглядають з далека як би чоботи з високими холявами; дальше носять широку сорочку з вузкими рукавами а верх неї убирають рід камізолї, котра з переду кінчить ся фартушком. Женщини носять широкі спідницї і причісують волосє по чудацки та украшають голову срібними шпильками, гребенями та синими перами. Давнїйше був звичай, що женщини носили волосє так сак само як і мужчини, значить ся не заплїтали єго в коси. Зимою носять ватовану одїж, котру убирають по кілька одну верх другої, бо хати за мало теплі. Мужчини убирають на голову хіньску чорну шовкову шапочку з малим ґузиком на самім вершку; вояки і цивільні урядники носять літом соломяні капелюхи з червоними кручениками, але в нагоди якогось торжества убирають замість капелюха круглу манджурску шапочку. За обув служать богачам мягонькі хіньскі вистуцї, криті з верха шовком і дуже грубими повстяними підошвами. Біднїйші носять ще старосьвітскі народні черевики зі шкіри, виложені в середині мягкою травою. Тоті черевики називають „ма".

Хіньский вплив показує ся також і в будові помешкань та й в цілім домашнім господарстві Манджурів. Хати ставлять з такого материялу, який подає їм сторона: де ліси, там будують з дерева, де край мочаруватий, там з торфу, але по найбільшій части з ломаного каміня або в північних сторонах з глини. В сторонах, заселих вже з давен-давна, можна побачити також доми з цеґли або тесового каміня. Обійстя по селах обведені завсїгди високими частоколами або глиняним муром, що замикає всї будинки. На обійстє входить ся сильними брамами, коло котрих по обох боках знаходять ся звичайно намальовані яскравими красками якісь борцї, що представляють божка війни Ґванлї і єго товариша; тоті образи мають відганяти від обійстя злах духів. Двері хат і виходові брами обійстя звернені завсїгди до полудня. Доми суть завсїгди на один поверх і мають богато вікон, котрих рами заклеєні просьвітчастим папером, дають ся виймати. В хатах тягне ся через всї комати попід одну стїну або також і попід другі так званий „кан", підвисшене вимуроване з цеґли, високе на 70 центиметрів а широке на півтора метра, попід котре іде дим з печи або також знаходять ся рури з випаленої глини, служачі до огріваня. Той кан, то ніби величезний припічок, на котрім в ночи спить цїла родина, а котрий в день служить замість лавок до сїданя.

Сибірска зелїзниця переходить через манджурску границю коло манджурского села Нагадан недалеко озера Даляінор. Тут єсть перша манджурска стация зелїзницї, названа Манджурия і від неї дістала ту назву також і манджурска громада. Звідси іде ся степами, де не видко ані одної деревини і де за топливо служить лиш товаряче лайно, на полудневий всхід аж до міста Хайляру. Ще до недавна стояли тут лиш монґольскі юрти, пороблені з овечих кож. Тепер вже видко тут і муровані доми. Місто се єсть дуже торговельне і Росияни заходили сюди ще давно перед побудованєм зелїзницї та купували тут рогату худобу, вівцї і конї або муку з Цїцікара та цеголки з чаю, спроваджувані сюди з Тієнцину а також і хіньску горівку. За гроші служили тут або росийскі рублї паперові або крадене золото. Місто се мало в 1900 р. мало що більше як 2.000 душ і то майже самих Хінців, людий неженатих, котрі займали ся торговлею. Росияни чули ся тут так безпечними, що заходили до міста.

Щоби з Хайляра дістати ся в глубину Манджуриї, треба переїхати через гори Чінґан. Для зелїзницї треба тут було поробити богато тунелїв. Минувши гори, приходить ся в долину ріки Нонї, найважнїйшої притоки ріки Сунґарі. Долина аж до устя ріки Нонї до Сунґарі єсть так низька, що з весною або по великих зливах цїла стоїть під водою цїлими місяцями а для зелїзницї треба тут було побудувати множество мурованих мостів, котрі всї разом представляють довготу 13 кільометрів.

З Хайляра доїзджаємо до стациї над рі-

горб. Кілька островів, один повисше, а два понизше Віджу улекшують атак, бо артилерия може на них оперти ся і криючись дати можність переходу через ріку. Японці все ще висаджують войско на беріг і ставлять будинки в Гванчан понизше Йонґампо. Люди з сіл на північнім березі ріки Ялю продають Росиянам худобу і харч. Кількох корейских офіцирів арештували Японці, бо було підозріне, що они служили Росиянам за шпигунів.

Новинки.

Львів дня 27-го цьвітня 1904.

— **Є. Е. п. Маршалок краєвий** граф Стан. Бадені виїздить в суботу до Риму.

— **ВПреосьв. Митрополит** Андрей Шептицкий виїхав на кілька днів до Станиславова.

— **Виділ філії „Просьвіти“ у Львові** скликує отсим всїх Вп. членів „Просьвіти“ львівского повіту на Загальні збори, котрі відбудуть ся в четвер дня 5 мая 1904 о год. 5 по полудни в домі тов. „Просьвіта“, Ринок ч. 10 у Львові. Порядок зборів: 1) Відкрите зборів головою, 2) Відчитане протоколу з попередних зборів, 3) Справоздане виділу з діяльности за р. 1903, 4) Вибір нового виділу, 5) Відчит просьвітно-економічний, 6) Внесеня членів. — По зборах, о год. 7 вечером відбуде ся концерт в память Тараса Шевченка.

— **Пожари.** В ночи з 25 на 26 с. м. погоріло в Скалаті 9 загород. Завдяки ратункови місцевої сторожі пожарної огонь спинено. З поміж погорільців був лиш один обезпечений. Шкода виносить до 20.000 корон. При ратованю богато стражників пожарних попарило ся. — З Настасова, в тернопільскім повіті, доносять, що сими днями погоріли там 4 доми і 8 господарских будинків. Огонь спинено завдяки енергії команданта жандармерії Евг. Свободи. Шкода виносить до 6000 корон. Причиною пожару були діти полишені без догляду.

— **Про пожар Бучача** пишуть: В ночи на вчера о год. $12^{1}/_{4}$ вибух пожар в домі Файбіша Гайтнера при улици зелізничій і при сильнім вітрі обіймив в одній хвили цїле передмістє аж до церкви сьв. Николая і цїле село Нагорянку. В Нагорянці погоріла школа, церков сьв. Михаїла і до 120 будинків. В самім Бучачи згоріло 170 домів. Між погорільцями велика нужда. На жаль не обійшло ся при тім огни без жертв в людях. Згоріла іменно одна 65-лїтна жінка, а один стражник, Николай Конець із Станиславова, що упав з даху горіючого дому, убив ся на місци. Пожар в Нагорянці і Бучачи тревав до вечера.

— **Для будівельних підприємців.** Парохіяльний комітет в Гребенові коло Сколього пошукує підприємця до переведеня будови мурованого мешканя парохіяльного. Рефлектуючі обняти повисшу будову зголосять ся письменно або устно до підписаного в цїли засягненя близших інформаций. Плян і коштoрис, через власти затверджені, до переглянення в уряді парохіяльнім в Гребенові лише до 1 мая с. р., позаяк з початком мая будова мусить розпочати ся. Стация зелізнича і почтова в місци. — За комітет парохіяльний в Гребенові: *о. Мінко*, предсїдатель.

— **Зелізничі крадежи.** На зелізничім шляху межи Березовицею а Тернополем пропадали від якогось часу з поїздів ріжні предмети. Страти виносили вже кілька тисяч корон. Случай причинив ся до викритя шайки, зложеної з кількох міщан і трех видалених зелізничих робітників, котрих арештовано. Іменно купець з Микулинець Аба Шварц пізнав в одній тернопільскій торговли два пакунки прядива, що вислане до берненьскої фірми пропало по дорозї. Поліцийні доходженя викрили цїкаву історию. Показало ся, що робітники всїдали до поїзду в Березовици, а по дорозї користаючи з дуже повільної їзди, вискакували на шлях, відбивали пльомби і викидали товари з вагону, всьо підчас руху. Міщани в Тернополи займали ся продаванем овочів праці своїх спільників.

— **О обманьство.** Перед судом присяжних у Львові відбуде ся незадовго розправа против кількох урядників товмацкого скарбу, що допускали ся ріжних надужить. Окрім Жигм. Реґенштрайфа, б. судового секвестра товмацких дібр, обжалувані два управителі: Кароль Соколовский і Владислав Яворский; шафарі: Єремія Найфельд, Герц Найфельд, Петро Блаватний, Лейзор Грос, а вкінци нахтяр молока Мехель Тітман. Головний дефравдант всїх мальверзаций в товмацкім скарбі, Кальварийский, не обжалуваний, позаяк мимо узисканого зелїзного листу волїв не пробувати щастя в судовій сали. Так само Грос утїк перед дорученем єму акту обжалованя. Причиною карно-судових доходжень було то, що секвестр Реґенштрайф в предложенім рахунку станиславівскому судови з своєї адміністрациї за р. 1901 виказав дохід 120 корон з майна, яке обнимає шість тисяч моргів землї в найлїпшій культурі, не заплативши навіть банкових рат.

— **Бійка замість віча.** В Чернівцях скликали тамошні социялісти на недїлю вечером збори. Першу точку дневного порядку „Положене жидівских робітників а социяльна демократия“ мав реферувати адвокат др. Шор з Коломиї. На збори прийшло богато сіоністів і постановили взяти участь в зборах та виступити рішучо против винародовлюючої політики социялних демократів. Але ненависть тих двох сторін до себе така велика, що прийшло до справжньої военної розправи. На товчок до борби не треба було довго ждати. Коли предсїдатель зборів др. Вайсман перед відкритєм нарад зарядив голосоване над внесенем, поставленим якимсь сіоністом, социялісти почали кричати, а в слід за тим прийшло до бійки Палиці, крісла, а навіть каміне літали у воздусі, ранячи лекше або тяжше учасників. Супротив того віче очивидно не могло відбути ся, а поліция лише з тяжкою бідою опорожнила салю, арештуючи при тім кільканайцять вічевиків.

— **Пожарна секция** товариства ґімнастичного „Сокіл“ у Львові, яка занимає ся орґанізацию пожарних „Соколів,“ дбає про їх фахове вньобразоване і удержує постоянну контролю над ними, уконституовала ся на рік 1904 в сей спосіб: головою секциї вибраний Н. Сіяк, I. секретарем і заразом заступником голови А. Федор; II. секретарем Флюнт, а господарем зглядно завідателем маґазину Соп тницкий.

— **Панцирник „Петропавловск,“** на котрім погиб адмірал Макаров і маляр Верещаґін, коштував всїм міліонів рублів. Сам кадовб коштував 3,800.000 рублів, панцир 1,300.000 рублів, артилерийске уоруженє 1,200.000 рублів, торпедове уоруженє 2,300.000 рублів, а голоcні машини і котли повер півтора міліона рублів.

— **З Угнова** доносять: Дня 1 мая відбудуть ся в Угнові о 5 год. по полудни загальні збори новозаснованої пожарної філії „Сокола“. — Того самого дня вечером о 8 год. відбудуть ся заходом виділу читальнї „Просьвіти“ в память XLIII. роковин смерти Тараса

кою Нoнї недалеко міста Цїцікара, столиці північної Манджуриї. Місто се, положене на всхіднім березі ріки Нонї, лежить далеко від зелїзниці при великім гостинци, що виходить із Шангайкван та іде через Мукден, Кірін, Боду но, Мерґен і Айґун до Благовіщеньска. Місто се оснував цїсар Кванґсї і оно лежить на лївім боці ріки Нонї, котра аж доси єсть сплавна, та має 70.000 душ. Цїцікар єсть обведене подвійним муром а в середині міста був давнійше ямен хіньского ґубернатора і уряд телеґрафічний. До 1900 було в сїм місті більше як 500 фірм купецких, з котрих деякі держали по 75 до 100 помічників. Що року у вересни і жовтни відбуває ся тут великий ярмарок, на котрий сходять ся торговельники худоби з Хайляра і торговельники збіжа з Хулянчен (коло Харбіна) і Баянсусу. Навіть з полудня, з Нючвану присилають на сей ярмарок европейскі товари. Сюди заходить богато росийских купців і богато тутешних жителів уміє говорити по росийски. Ще в тих часах, коли місто було в хіньских руках, курсували тут росийскі гроші а купці брали охотно в заплату росийскі рублі паперові. Давними часами висилано сюди за кару всїляких злочинців і длятого то місто й до нинї має злу славу. В Цїцікарі живе також кілька тисячів магометан, котрих сюди вислав був на поселене хіньский уряд; їх доми і крами можна пізнати по знаках магометаньскої віри, поприбиваних на дверех.

Звідси до Будуне (Петуна), 300 кільометрів, є дуже урожайна земля, котру аж в найновійших часах стали обрабляти плугами. Дерева тут нема, але задля того, що води подостатком, удають ся тут знаменито всїлякі плоди земнї. Місто Бодуне підносить ся дуже борзо і має тепер около 60.000 душ. Давнійше, коли ще не було зелїзниці, їхали подорожні із Сибіри долї рікою Нонї аж до Бодуне а звідси дальше на полудне горі рікою Сунґарі аж до міста Кіріна. Звідси аж до Кіріна єсть земля незвичайно урожайна і добре заселена. Отсї сторони уважають ся за шпихлір Манджуриї. Збіже звідси вивозять аж до сибірских млинів, а тутешна пшениця буде ще колись заливати европейскі торги подібно, як нинї американьска. Межи Цїкаром а Кіріном курсують незлі пароходи і подорож тревае шість днів. В 1899 р. було тут в руху 15 пароходів і 40 тягнених пароходами суден.

Кірін або Гірін лежить в одній із найкрасших сторін Манджуриї, в долинї обведеній довкола горами. Місто з виїмкою одного передмістя на північнім всході, займає 6 квадратових верст (1 верста = 1 км. 66 м.) простору. Оно обведене муром на 2 сяжні високим а на 1 сяжень широким. Середина міста не відріжнає ся нічим від других хіньских міст: вузкі брудні улиці, вимощені боками старими, на пів зігнилими дошками, брудні доми і сьвятинї божків. Кірін має около 100.000 душ, по найбільшій части Хінців, але також і Магометан, котрих туземці прозивають Хунхузами (рудобородими). В торговли займає се місто визначне місце. Тут єсть 100 фірм гуртівних, 800 крамів, 200 різників, 400 готелїв, 30 ковалїв, 4 фабрики паперу, 6 цеголень, 20 фабрик срібних товарів, 50 фабрик обуви і 23 складів одежі. Великі фірми в Кірінї видають свої банкноти, котрі курсують не лиш в Кірінї, але також і в Нінґуті. Головним артикулом торговельним в Кірінї єсть тютюн, котрий у великій масі вивозять на торги в глубинї хіньскої держави, де єго знають під назвою „манджурского листя“.

Кірін єсть тим місцем, де сходять ся всї гостинцї краю; із сего міста виходять найважнїйші дороги до Росиї, в глубину хіньскої держави і над море. На північ і на північний захід іде дорога через Цїцікар до росийскої границї і розходить ся там в дві сторони. В однім напрямі іде она через Мерґен і Айґун (тепер вже розвалений Росиянами) до Благовіщеньска, в другім через Бухту до Цурухайту. Провінция Кірін єсть осередком Манджуриї; она два рази так велика, як сусїдна провінция Шенцін. На півночи припирає она до ріки Сунґарі. Місто Кірін, зване по хіньски також Чванчанґ, або коротко Чанґ, побудовано в 1673 р. і оно в короткім часї стануло замість міста Нінґути адміністрацийним осередком Манджуриї, позаяк хіньским войскам лекше було звідси виступати проти Росиян, котрі тоді почали були осїдати над Амуром.

Положене Кіріна зі взгляду на росийску границю, котра окружає Манджурию від півночи і всходу, надає сему місту особливого стратеґічного значіня, внаслїдок чого стояли тут военні сили краю і тут були сконцентровані средства до узброєня. Вже з початком вісїмдесяти років минувшого столїтя була коло Кіріна основана фабрика пороху і в місті був побудований арсенал. Кірін єсть сполучений телеґрафом з Пекіном, Нючваном і Порт Артуром, а відтак з селом Челямпо над Амуром з містом Хунчун і наконець через Віджу з Сеулем, столицею Кореї.

Коло місцевости Ітунчав знаходять ся копальнї камінного вугля, котрий знаходить ся в такій скількости, що в Кірінї продають вже сотнар по 40 сотиків з доставою до дому. На 30 кільометрів від міста показав ся також знаменитий брунатний вуголь камінний, подібної якости, як той, котрого уживають на угорских зелїзницях державних. Недалекі гори доставляють також знаменитого деревляного материялу будівельного, а всї пороги під зелїзницю доставили лїси коло Кіріну.

Вже в самих початках будови зелїзниці зачав був Кірін дуже росийщити ся. Росиянe

Шевченка музикально-вокальні вечерниці, з котрих чистий дохід призначено на будову нового дому читальні.

— З Парижа до Австриї бальоном. Дня 1 с. м. виїхали з Парижа француским бальоном „Excelsior“ ґр. Андор Шехені і поручник Імануїл Квойка з наміром дістати ся до австрийскої границї. Сей намір удало ся їм щасливо перевести в дїло. Відважні воздухоплавцї дістали ся до Айзенштайну в північних Чехах. — Ґр. Шехені описує тепер в N. fr. Presse ту цїкаву воздушну подорож. Бальон вилетїв о год. 3·50 по полудни з париского парку аероклюбу і зачав посувати ся на всхід із скоростию 35 км. на годину, причім підніс ся на висоту 2000 м. Мимо сеї висоти було чути з долини людскі голоси, свист поїздів, гавканє собак — навіть тодї, коли хмари заслонили землю. На крик з бальону відповідали виразно з землї. Коли раз бальон летїв серед ночи понад великий ліс, линва, що звисала із човна і тягнула ся по земли задля удержаня бальона в певній висотї, замотала ся так сильно в галузє, що треба було єї відтяти. Бальон стрілив відразу в гору на висоту 4600 метрів. Над раном прибули подорожні до Штрасбурґа. Тут находить ся аеронавтична стация — проте постановлено тут відпочати. По полудни добачили серед мраки Ратисбону, а над вечір, коли перелетїли ще до 100 км., спустили ся на землю серед великого ліса. Прикликані селяни мусїли стяти чотири дерева, щоби бальон звинути без шкоди. Опісля зложено бальон з човном на возї та перевезено до Айзенштайну, звідки подорожні удали ся через Пільзно до Відня. Дорогу із Штрасбурґа до Айзенштайн перебули в 9 годинах.

— Париські часописи. Одна з нїмецких часописий на основі точних урядових обчислень свого париского кореспондента подає скількість накладу париских часописий при кінци минулого року. Сего року відносини змінили ся через війну японьско-російску, бо майже всїм дневникам прибули тисячі нових передплатників. Так пр. Matin здобув 30.000 а Patrie 12.000 нових передплатників, бо публика жадна вістий з боєвища. Найбільше читаним дневником в Парижи є бруковий Petit Parisien, який друкував ся в півтора міліонів примірників денно. По нїм йде бруковий дневник Petit Journal з 800.000 передплатниками, Journal виходить в 750.000 прим., Matin в 430.000, Echo de Paris 105.000, Eclair 98.000, Patrie і Presse по 70.000, Libre Parole і Intransingeant по 66.000, L' Action 60.000, Lanterne 42.000, Autorité 40.000, Temps 35.000, Figaro 32.000, Soleil 22.000, Rappel 20.000, Gaulois 18.000, Gil Blas 10.000, Melines Republique français 4.500, Siècl 3.000 примірників. Спортовий дневник L' Auto має 70.000 передплатників, а спортові періодачні часописи Le Velo 35.000 і Le Monde 20.000 передплатників.

Господарство, промисл і торговля.

— Ц. к. Дирекция зелїзниць державних оповіщує: Всхідно-північно-західно-европейский звязок зелїзничий. — З днем 1 червня 1904 входить в житє нова тарифа часть II, зшитка 5 для перевозу цукру яко посилки товарової поміж стациями товариства зелїзничого ц. к. управ. зелїзниці Авсіґ-Теплїц, товариства ц. к. управ. ческої зелїзниці північної, ц. к. управ. зелїзниці північної цїсаря Фердинанда, ц. к. австрийских зелїзниць державних, ц. к. управ. австрийскої зелїзниці північно-західної, ц. к. к. управ. зелїзниці полудневе-північної і товариства австро-угорских зелїзниць державних з одного боку, а стациями ц. к. австрийских зелїзниць (шляхи в Галичині і на Буковині) як також стациями Більск, Хшанів, Краків і Осьвєнцїм ц. к. управ. північної зелїзниці цїсаря Фердинанда з другого боку.

— Цїна збіжа у Львові дня 26 цьвітня: Цїна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 8·75 до 8·90; жито 6·50 до 6·75; овес 5·75 до 6·—; ячмінь пашний —·— до —·—; ячмінь броварний 6·— до 6·50; ріпак 9·25 до 9·40; льнянка —·— до —·—; горох до варення 7·50 до 9·25; вика 5·90 до 6·25; боби 6·25 до 6·50; гречка —·— до —·—; кукурудза стара 6·25 до 6·50; хміль за 56 кільо 140·— до 145·—; конюшина червона 50·— до 75·—; конюшинабіла 65·— до 75·—; конюшина шведска 60·— до 75·—; тимотка 26·— до 30·—.

інжинїри в супроводї козаків їздили тарантасами по найбільше оживлених улицях міста, ставили тут доми, спроваджували всїлякого рода машини, потрібні до будови зелїзниці і до веденя копалень. Одного разу приїхав був до Кіріна російский полковник Ґромбчевский на пароході належачім до російского правительства. Хіньским достойникам якось не спішно було вийти на єго повитанє. Він казав тодї підплисти пароходом під сам ямен (палату хіньского ґубернатора) і казав паровою свиставкою доти свистати, аж цїле місто довідало ся о єго приїздї і остаточно віддано єму приналежні гонори. Вже тодї поза мурами міста жило в бараках яких двіста до триста Хінців. Вельми характеристичною була тодї хоругов, яку вивішено понад тими домами. То була хіньска хоругов, котрої один ріг був вирізаний, а натомість були вшиті російскі барви. Се мало означати російско-хіньский союз, котрий жителї краю вже тодї уважали за початок прилученя Манджуриї до Росиї.

Другою, найбільшою з ряду манджурскою провинцією єсть Мукден зі столичним містом того самого імени. Зі сею столицею вяже ся істория пануючої в хіньскій державі манджурскої династиї. Мукден то найстарша резиденция Манджуриї і сьвяте місто для Хінців і пануючого там цїсарского роду; тут подібно як і в Пекінї суть свої власні міністерства. Місто Мукден лежить в долинї ріки Гун-го, а цїла єго охрестність єсть дуже красна. Місто єсть обведене подвійними мурами, з котрих один тягне ся 17 верст довкола, а другий на 5 верст довгий, має башти і форти. Улиці тут широкі і дуже чисто удержувані, ще чистїйше як в Пекінї. В серединї міста знаходить ся цїсарска палата обведена довкола високим муром, котрої пильнує хіньске войско, а недалеко від міста суть цїсарскі гроби. Давнїйшими часами приїзджали сюди хіньскі володїтелї раз в рік, щоби віддати честь мощам своїх предків. Ще й нинї, коли в Мукденї стоять величезні маси російского войска, хіньске правительство домагає ся, щоби не нарушено тих сьвятих памяток і грозить, що в противнім случаю мусїло би виступити в обороні. Під взглядом промисловим і торговельним займає Мукден також важне становище. Там можна купити найцїннїйші футра і дістати всїлякі европейскі товари, як манчестерскі сукна, зелїзні вироби і т. п. Мукден має нинї около 2 0.000 жителїв. Тут суть також і заграничні консуляти, та проживає також богато чужинців.

Коли Манджурия належала ще до Хіни, то мала й своє окреме войско, навіть як на хіньскі відносини досить добре. Кождий Манджур стає з 20 роком житя повнолїтним, а тодї обовязаний платити подушний податок (яссак) і служити в цїсарскім войску. Подушний податок мусить Манджур платити соболями, котрі віддає ся що року від грудня до марта. Шкіру з соболя треба віддавати з хвостиком, бо хвости служать для висших манджурских достойників войскових за відзнаку, котру носять на шапках. Коли шкірка соболя єсть особливо цїнна, то урядник податковий доплачує за ню по два або три яни — хіньскі монети малої вартости. Бідні і слабовиті Манджури суть увільнені від подушного податку і від служби у войску.

(Конець буде).

Телеґрами.

Відень 27 цьвітня. „Wien. Ztg.“ оголосила розпорядженє міністерства справ внутрішних і просьвіти в справі допущення абітурієнток публичних женьских лїцеїв до фармацевтичного фаху.

Відень 27 цьвітня. Посол др. Катрайн іменований краєвим маршалком для Тиролю.

Будапешт 27 цьвітня. Член комітету страйкового Турчаній зголосив ся вчера до судиї слїдчого і єго зараз арештовано.

Венеция 27 цьвітня. Вчера приїхав тут цїсар Вільгельм, котрий на тім кінчить свою подорож по Італиї. Цїсар єсть зовсім здоров і виглядає добре.

Рим 27 цьвітня. Вчера відбула ся тут велика ревія войскова в присутности Любета і королївскої пари. Публика витала Любета оваційно.

Рим 27 цьвітня. Король Віктор Емануїл оглядав оногди з Любетом „Форум“ і „Кольосей“ а відтак оба вечером вернули до Квіриналу.

Мадрид 27 цьвітня. Коли поїзд доїзджав до стациї Алїканте, громада людий, стояча побіч шляху, стала на поїзд кидати камінєм і хтось стрілив. Жандарми, що конвоювали поїзд, стрілили також, але ані міністер Мавра, ані ніхто з подорожних не ранений. Дві особи арештовано.

Петербург 27 цьвітня. Вчера в академії наук розпочала роботи окрема нарада в справі уліпшення російскої правописи.

Петербург 27 цьвітня. „Бірж. Ведом.“ доносять, що в виду воєнних потреб настав в міністерстві скарбу проєкт підвисшення акцизи від спірітусу о півтора копійки на ведрі.

Льондон 27 цьвітня. В палатї послів пос. Раш поставив інтерпеляцию, чи правительство позволило нїмецкому цїсареви оглядати ґалериї, форти і шанцї на Ґібральтарі, що навіть анґлїйским пiдданим не вільно, а також запитує, чи цїсар оглядає ґалериї. Секретар війни відповів, що командуючий ґенерал єсть одвічальний за удержанє тайни кріпости і нема причини сумнївати ся о дискреції команданта.

Ню-Йорк 27 цьвітня. Бюро Райтера доносить: По двох тиждневах вязниці випустили російскі власти на волю двох Японців взятих до неволї з корабля найменого заграничними журналїстами. Обох відставлено вчера до Чіфу. Власти російскі подають до відомости, що не прийшло до ніякої нової борби над рікою Ялю лиш російскі стрільцї знищили кілька японьских лодок. Ніяка більша японьска сила не появила ся над Ялю, ані в ніякім місци не переступила через ріку. Росияни держать і дальше всї точки, котрі давнїйше обсадили на захід від Ялю і неоправданий єсть погляд, мов би ґен. Куропаткін держав ся пляну уступати ся взад в напрямі як Фенванчен і Ляоян.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

ОГОЛОШЕНЯ.

МІД знаменитий, десеровий, курацийний, в власної пасіки 5 клґр. лиш 6 корон franco. Вода медова найлїпше средство на лице. Даром брошурку д-ра Цесельского о медї варто перечитати, жадайте! **КОРІНЕВИЧ**, ем. уч. Іванчани.

Аґенция дневників Ст. Соколовского Львів, Пасаж Гавсмана ч. 9, — принимає пренумерату і оголошеня до всїх дневників краєвих і заграничних. В тій аґенциї находить ся також головний склад і експедиция „Варшавского Тиждневника ілюстрованого“. До „Народної Часописи“ і „Газети Львівскої“ може принимати оголошеня виключно лиш та аґенция.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНЇСТЕР“

стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою у Львові, Ринок ч. 10, дім „Просьвіти“.

ЧЛЕНАМИ ТОВАРИСТВА можуть бути тільно обезпечені тревало в „Днїстрі“ від огню. Членьский удїл 50 К можна зложити в ратах; вписове 2 К.

ЧЛЕНИ ТОВАРИСТВА можуть затягати позички на 6 ½ % за предложенєм відповідної гіпотеки або поруки; сплату більших позичок розкладає ся на 10 лїт.

ПРИ ПАРЦЕЛЯЦИЯХ і иншім купнї землї нехай купуючі звертають ся за позичками до „Днїстра“.

ВКЛАДКИ щадничі приймає товариство на 4 прц.

З ЧИСТОГО ЗИСКУ дістають члени дивіденду від удїлів а часть зиску призначує ся на добродїйні цїли; дотепер удїлено на церкви, бурси, школи і т. и. 16.385 К.

Стан 31 грудня 1903:

Вкладки	1,444.589 К	Позички	1,330.822 К
Удїли	109.835 К	Цїнні папери льоковані в банках і на рахунках біж. .	280.681 К
Фонди резервові .	21.318 К		

Виданя
Руского педаґоґічного Товариства.
у Львові, ул. сьв. Софії ч. 9а).

Образкові виданя.

*Зьвіринець 20 сот. *Гостинець 20 сот. *Забавки 20 сот. *Менажерия 20 сот. *Квіточка 40 сот. *Віночок 40 сот. *Забавки для дїтий 80 с. *Нашим дїтям ч. I. 80 с. *Нашим дїтям ч. II. 80 с. *Дїточі вигадки ч. I. 60 с. *Дїточі вигадки ч. II. 60 с. *Наші зьвірята 80 с. *Казки народні ч. 1 і 2 по 50 с., разом опр. 1 К. 30 с. *Казки Андерсена ч. 1, 2, 3, 4, 5 по 50 с., разом опр. 2 К. 90 с. *Байки Брянчанїнова 30 с. *Робінзон Чайченка 80 сот., опр. 1 К. 10 сот. *Мірон: Пригоди Дон Кіхота (друге видане) 80 с., опр. 1 К. 10 с. *Байки братів Ґрімів 50 с. Дїтвора 1 кор Зьвірята домашні 80 с. Приятелї дїтий 1 кор. 20 с. Ах яке хороше 2 кор. Для розривки 1 кор. 20 сот. *Ґете-Франко: Лис Микита (трете цїлком змінене видане) 1 кор., опр. 1 кор. 30 сот.

Виданя без образків.

***Молитвеник** народний 30 сот., в полотно оправлений по 40 сот. **Др. Л. Кельнер:** Коротка історня педаґоґії 60 с. ***Китиця желань** 2. розширене видане 40 с. ***Читанка** ч. I., III., IV. опр. по 40, без оправи по 20 с. ***Ів. Левицкий:** Попались. Різдвяні сцени 20 с. ***Вол. Шухевич:** Записки школяря 40 сот. ***Тарас Шевченко:** Кобзар для дїтий 30 с. **Гордієнко:** Картагинцї і Римляни 20 с. ***Юлїй Верне:** Подорож довкола землї 1. Кор. 20 с., опр. 1 кор. 50 с. **Др. Мих. Пачовский:** Замітки до науки рускої мови 60 с., Билини і думи 20 с. **Дзвінок** з р. 1894 4 К. **Др. Мандибур:** Олїмпія 40 с. **Віра Лебедова:** Гостинець дїтям 50 с. ***Василь В-р.** Джонатан Свіфт. Подорож Ґулївера до великанів 50 с. ***Мальота:** Без родини 80 с., опр 1 К. 10 с. ***А. Глодзїньский:** Огород шкільний 1 К. 20 с. **Сальо:** Непос, учебник для III кляси ґімназ 1 К. 30 с. **Kokurewicz Józef:** Podręcznik dla kancelaryi szkolnej 60 с. ***А. К.:** Робінзон неілюстрований 20 с. **О. Нижанковский:** Батько і мати, двосьпів з фортепяном 20 с. ***Днїпрової Чайки:** Коза дереза 50 с. **Мапа** етноґрафічна Руси-України 40 с. **Барановский:** Приписи до іспитів 40 с. **Дзвінок** з р. 1895, 1897—1900 по 4 К. **Вол. Шухевич:** Від Бескида до Андів 20 с. ***Ів. Франко:** Абу Каземові Капцї 40 с. **Дзвінок** з р. 1901 6 К. **Остап Макарушка:** Короткий огляд руско укр. письменьства 30 с. ***Т. Шевченко:** Кобзар 2 К., опр. 2 К. 40 с., в пол. 2 К. 70 с. ***Ів. Франко:** Коли ще зьвірі говорили, казки для дїтий 80 с., опр. 1 К. 10 с. **Віра Лебедова:** Малі герої 50 с., опр. 70 с. ***Ів. Спілка:** На чужинї 40 с., опр. 54 с. **Стефан Пятка:** Дарунок для дїтий 40 с., опр 60 с. ***Оповіданя** для дїтий 40 с., опр. 54 с. ***Мих. Коцюбиньский:** Оповіданя 40 с., опр. 54 с. ***Олекса Катренко:** Оповіданя 40 с., опр. 54 с. **Василь В-р:** Подорож до краю Лїліпутів 50 с., опр. 64 с. ***Л. Кримский:** Переклади 40 с., опр. 54 с. **Картки** з історії Руси-України. 40 с. ***Д. Н. Мамина-Сибіряка:** Дитячі оповіданя 30 с., опр. 44 с. ***А. Пушкін:** Байки 30 с. ***Марко Вовчок:** оповіданя I. часть 30 с.; опр. 44 с. ***Марта Борецка:** істор. оповід. 40 с., опр. 60 с. ***Ковалїв Стефан:** На прічках, оповід. 30 сот., опр. 44 сот. ***Др. Мих. Пачовский:** Народні Думи з поясненями, I. ч. 40 с., опр. 60 сот. ***Гр. Л. Толстой:** Казки 40 с., опр. 54 с. ***Поеми О. Кониського:** 30 с., опр. 44 с. *Покараня Лож, комедийка Кучальскої 20 с., опр. 34 с. **Оповіданя М. Вовчка.** II. ч. Інститутка 40 с., опр. 60 с. *Дивні пригоди Комаха Санґвіна, I. част. 40 с., опр. 70 с. *Перша китичка для малих дївчат, Е. Ярошиньскої 20 с. ***Малий** сьпіваник 20 сот. ***Клявдия Лукашевич:** Серед цьвітів, комедия в 2 діях 16 с., опр. 30 сот. *Друга китичка для малих дївчат, Е. Ярошиньскої 20 с., обі опр. 54 с. **Шекспір** в повістках 30 с., опр. 60 с. **Дві могилї**, Королевского 18 с., опр. 32 с. Анґлїйскі казки, 24 с., опр. 38 с. ***Леоніда Глїбова:** Байки 10 с. ***В. Чайченко:** Олеся; Комар; Два оповіданя по 10 с., Дума про княгиню Кобзаря 10 с. **Днїпрової Чайки**, Казка про сонце та єго сина; Писанка по 10 с. **Учитель** на р. 1890—1900 по 2 К. з р. 1901 по 4 Кор.

Книжки, назначені **зьвіздкою**, *апробовані Радою шкільною* на нагороди пильности до шкіл народних, Інститутка і Шекспір в повістках до шкіл видїлових, а „Огород шкільний“ поручений до бібліотек шкільних.

Замовляти можна в товаристві педаґоґічнім у Львові ул. сьв. Софії ч. 9 а, в книгарні Науковего Товариства імени Шевченка, ул. Чарнецкого ч. 26. і в книгарні Інституту Ставропигійского ул. Руска ч. 3.

Хто купує книжки на суму 10 К і висше в самім товаристві, дістає 10% рабату. Виданя ілюстровані ч. 96—100 продає ся без рабату.

Книжки висилає ся за готівку або за посліплатою.

При замовленях треба дочислити оплату почтову

З друкарні В. Лозиньского — під зарядом И. Недопада. (Телефона число 527).